

Datum: 30 juli 2024
Onderwerp: Reactie op consultatie Wet versterking waarborgfunctie Awb
Ons kenmerk: 24.058
Contactpersonen: André Moerman (info@schuldingo.nl)
Sandra van Elten (sandra.vanelten@sociaalwerk.nl)

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (hierna LOSR) en Sociaal Werk Nederland maken graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het conceptvoorstel Wet versterking waarborgfunctie Awb. Sociaal raadslieden zien in de praktijk dat minder redzame burgers in contact met de overheid moeizaam hun rechten kunnen realiseren. Dit met alle gevolgen van dien, met name voor hun bestaanszekerheid. Dit hangt samen met een toename in complexiteit van wet- en regelgeving, verdere digitalisering en afname van vertrouwen in de overheid.

De LOSR en Sociaal Werk Nederland kunnen zich vinden in de voorgestelde maatregelen om te komen tot een meer responsieve overheid. We stellen een viertal verbeteringen voor:

1. Concretisering van het dienstbaarheidsbeginsel
2. Gebruiken van begrijpelijke taal
3. Informatie over schuldhulpverlening
4. Langere bezwaartermijn

1. Concretisering van het dienstbaarheidsbeginsel

De LOSR en Sociaal Werk Nederland kunnen zich vinden in het opnemen in de Awb van het dienstbaarheidsbeginsel. Maar, het is nu te algemeen geformuleerd. Wat kun je als burger verwachten van bestuursorganen? Wellicht is het ook niet mogelijk om tot een nadere concretisering te komen die voor alle bestuursorganen werkbaar en van toepassing is. Om ervoor te zorgen dat bestuursorganen hier daadwerkelijk werk van gaan maken, medewerkers hierop gaan instrueren en burgers weten wat ze kunnen verwachten, is het wenselijk om een opdracht tot nadere invulling in dit wetsartikel op te nemen. Een voorbeeld hiervan is het door de Vereniging voor bestuursrecht VAR opgestelde Handvest overheid-burger¹.

Dit kan bijvoorbeeld als volgt geformuleerd worden:

Artikel 2:4a

1. *Het bestuursorgaan stelt zich bij het uitoefenen van zijn taak dienstbaar op.*
2. *Het bestuursorgaan stelt een gedragscode op, waarmee een nadere invulling wordt gegeven van wat onder 'dienstbaar opstellen' wordt verstaan en stelt dit voor belanghebbenden beschikbaar.*

---

¹ [Handvest-overheid-burger-def.pdf \(verenigingbestuursrecht.nl\)](#)

2. Gebruiken van begrijpelijke taal

Sociaal raadslieden zien dagelijks inwoners die brieven van onder andere de overheid niet begrijpen. Het is goed dat in het wetsvoorstel is opgenomen dat de motivering van een besluit “op een voor belanghebbenden begrijpelijke wijze” moet plaatsvinden.

Sociaal raadslieden vinden het echter belangrijk dat alle brieven van de overheid, in begrijpelijke taal worden geformuleerd en dat er in persoonlijke contact ook in begrijpelijke taal wordt gecommuniceerd.

We pleiten ervoor om een dergelijke bepaling op te nemen in afdeling 2.2. “Gebruik van de taal in het bestuurlijk verkeer”. Dit kan bijvoorbeeld door aan artikel 2:6 Awb een derde lid toe te voegen:

Artikel 2:6

1. *Bestuursorganen en onder hun verantwoordelijkheid werkzame personen gebruiken de Nederlandse taal, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.*
2. *In afwijking van het eerste lid kan een andere taal worden gebruikt indien het gebruik daarvan doelmatiger is en de belangen van derden daardoor niet onevenredig worden geschaad.*
3. *Het gebruik van de taal gebeurt op een voor belanghebbenden begrijpelijke wijze.*

3. Informatie over schuldhulpverlening

In het concept wetsvoorstel wordt voorgesteld om bij een beschikking waarin een geldschuld wordt vastgesteld informatie te verstrekken over de mogelijkheid van een betalingsregeling. Hiervoor worden aan artikel 4:86, tweede lid, twee onderdelen toegevoegd, zodat in de beschikking moet worden vermeld:

- c. *een aanbod tot een betalingsregeling of de mogelijkheid om te verzoeken om een betalingsregeling wegens het ontbreken van betalingsruimte;*
- d. *de gevolgen van niet-tijdige betaling.*

Wanneer men niet in staat is om een betalingsregeling te treffen, is het van belang dat er gewezen wordt op de mogelijkheid van begeleiding en ondersteuning vanuit schuldhulpverlening. De LOSR en Sociaal Werk Nederland stellen voor om aan art. 4:86, tweede lid, toe te voegen:

- e. *de mogelijkheden van schuldhulpverlening.*

Hetzelfde is nodig wanneer een aanmaning wordt verstuurd. In het concept wetsvoorstel wordt voorgesteld om in de aanmaning de mogelijkheid van een betalingsregeling te vermelden. Hiervoor wordt art. 4:112, derde lid als volgt gewijzigd:

3. De aanmaning vermeldt:

- a. *een aanbod tot een betalingsregeling of de mogelijkheid om te verzoeken om een betalingsregeling of wijziging daarvan, tenzij een eerdere betalingsregeling niet is nageleefd en onvoldoende zeker is dat een nieuwe betalingsregeling wordt nageleefd;*

**Sociaal
Werk**
Nederland

Koningin Wilhelminalaan 3
3527 LA Utrecht

T 030 721 07 21

info@sociaalwerk.nl
www.sociaalwerk nederland.nl

- b. *dat bij niet tijdige betaling deze kan worden afgedwongen door op kosten van de schuldenaar uit te voeren invorderingsmaatregelen.*

De LOSR en Sociaal Werk Nederland stellen voor om hieraan toe te voegen:

- c. *de mogelijkheden van schuldhulpverlening.*

4. Langere bezwaartermijn

In het concept wetsvoorstel wordt voorgesteld om de ruimte voor verschoonbaarheid van een termijnoverschrijding bij het indienen van een bezwaarschrift te vergroten. De LOSR en Sociaal Werk Nederland vinden dit een goed voorstel, maar niet voldoende. Een bezwaartermijn van zes weken is veel te kort en houdt onvoldoende rekening met beperkt doenvermogen van veel mensen. Vooral bij financiële beschikkingen zijn de consequenties van een te laat ingediend bezwaarschrift groot.

De LOSR en Sociaal Werk Nederland ondersteunen het pleidooi van prof. mr. M. Scheltema (voormalig regeringscommissaris voor de Awb) om voor de bezwaartermijn bij financiële beschikkingen aansluiting te zoeken bij termijnen die voor het civielrecht gelden, zoals de verjaringstermijn van vijf jaar².

Tot slot

Het wetsvoorstel levert een bijdrage om de positie van kwetsbare burgers ten opzichte van de overheid te versterken. Ondanks deze verbeteringen zullen veel mensen aangewezen blijven op lokale hulp en ondersteuning. De lokale overheid heeft een verantwoordelijkheid om deze ondersteuning te organiseren.

Wij zien dat niet alle gemeenten hier voldoende gehoor aangeven. Zo is er geen landelijk dekkend netwerk van Sociaal raadslieden. De LOSR en Sociaal Werk Nederland bepleiten daarom dat in de Awb de verantwoordelijkheid voor het organiseren van lokale ondersteuning verankerd wordt en dat daarmee de lokale overheid gestimuleerd wordt om dit te realiseren.

Met vriendelijke groet,

André Moerman
Voorzitter signaleringscommissie LOSR

Lex Staal
Directeur-bestuurder Sociaal Werk Nederland

---

² Prof. mr. M. Scheltema, *De korte bezwaartermijn belemmert de toegang tot de rechter. Een smet op het blazoen van de rechtsstaat*, NJB 2024/557.
https://www.njb.nl/media/schmoa3e/njb10_de-korte-bezwaartermijn-belemmert-de-toegang-tot-de-rechter.pdf